

# การประชุมสัมมนาการนวดระดับภูมิภาค ครั้งที่ 11 ของสหภาพคนตาบอดโลก ภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก

รัชณี จันทรเกษ\*

## เกริ่นนำ

ระหว่างวันที่ 3-5 พฤษภาคม พ.ศ. 2555 มีการประชุมสัมมนาเชิงปฏิบัติการการนวดของสหภาพคนตาบอดภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก ครั้งที่ 11 “World Blind Union Asia Pacific (WBU-AP) 11th Massage Seminar” ในหัวข้อหลัก การนวด เพื่อสุขภาพที่ดีกว่า “Theme: Massage for Better Health” ณ กรุงกัวลาลัมเปอร์ ประเทศมาเลเซีย ผู้เขียนในฐานะตัวแทนมูลนิธิเพื่อเด็กพิการได้มีโอกาสเดินทางไปร่วมประชุมสัมมนาดังกล่าวกับเครือข่ายผู้พิการทางสายตาหลายองค์กร ได้แก่ มูลนิธิส่งเสริมอาชีพคนตาบอด มีผู้เข้าร่วม 6 คน เป็นผู้พิการทางสายตา 5 คน นำโดยคุณเพชรรัตน์ เตชะวัชร, ศูนย์การเรียนรู้และสาธิตอาชีพคนตาบอดธนบุรี มีผู้เข้าร่วม 8 คน เป็นผู้พิการทางสายตา 6 คน นำโดยคุณพรชัย พรวิหค, มูลนิธิธรรมิกชนเพื่อคนตาบอดในประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์ มีผู้เข้าร่วม 4 คน เป็นผู้พิการทางสายตา 2 คน ศูนย์พัฒนาสมรรถภาพคนตาบอด (ปากเกร็ด) มีผู้เข้าร่วม 1 คน ได้แก่ บาทหลวงอารอน อัลโกรเซบา, ศูนย์ฝึกอาชีพหญิง

ตาบอดสามพราน จำนวน 2 คน ได้แก่ ชิสเตอร์เทรซ่า น้ำสมบูรณ์ และชิสเตอร์ศรีวิไลวรรณ คิ้มแทน, สมาคมคนตาบอดแห่งประเทศไทย จำนวน 2 คน ได้แก่ สมาชิกวุฒิสภามณฑลพิษณุโลก บุญตัน และนางสาวเยาวลักษณ์ สมบูรณ์เลิศศิริ และผู้แทนกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ จำนวน 2 คน รวมทั้งสิ้น 26 คน ในจำนวนนี้มีผู้ประกอบโรคศิลปะสาขาการแพทย์แผนไทย ประเภทการนวดไทยที่เป็นผู้พิการทางสายตา 2 คน ได้แก่ นายอำนาจ สุวรรณรุ่งศรีกุล และนายวินัย อินเสมียน การประชุมครั้งนี้น่าสนใจ เพราะเป็นการเคลื่อนไหวด้านการนวดของผู้พิการทางสายตาและองค์กรเครือข่ายผู้พิการในระดับภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก สำหรับองค์กรผู้พิการทางสายตาของไทยที่เข้าร่วมการประชุมได้รับการรับรองจากคณะกรรมการวิชาชีพการแพทย์แผนไทยให้เป็นสถาบันอบรมหลักสูตรวิชาชีพการนวดไทยจำนวน 4 องค์กร 5 สถาบัน การนำเสนอผลการศึกษาวิจัยองค์ความรู้การนวดและการพัฒนาเทคนิคการเข้าถึงความรู้ของผู้พิการทางสายตาร่วมกับประเทศต่างๆ ในเอเชียแปซิฟิก เช่น

\*สำนักวิชาการ กรมพัฒนาการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก

ประเทศมาเลเซีย ญี่ปุ่น สาธารณรัฐประชาชนจีน เขตบริหารพิเศษฮ่องกงแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีน (ฮ่องกง) สาธารณรัฐเกาหลี (เกาหลีใต้) สาธารณรัฐ ลังคม นิยมเวียดนาม เป็นต้น จะเป็นการพัฒนางาน ด้านการนวดไทยของผู้พิการทางสายตาในประเทศไทย และเป็นการเผยแพร่สู่ประเทศอื่นๆ ด้วย

เจ้าภาพหลักของการประชุมฯ ครั้งนี้ ได้แก่ World Blind Union Asia Pacific, Ministry of Health Malaysia, National Council For The Blind, Malaysia and bonvo® Beyond Travel มีผู้เข้าร่วมการประชุมสัมมนาจากภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก ประมาณ 270 คน ประเทศที่มีจำนวนผู้เข้าประชุม มากเป็นอันดับหนึ่ง คือ สาธารณรัฐเกาหลี จำนวน 49 คน รองลงมาคือสาธารณรัฐประชาชนจีน จำนวน 35 คน และลำดับที่สามได้แก่ประเทศไทย จำนวน 26 คน เอกสารการประชุมเป็นหนังสือ 2 เล่ม สำหรับผู้ พิการทางสายตาจะได้รับหนังสือเบรลล์ 2 เล่ม และ รับซีดี 2 แผ่นในวันสุดท้าย เล่มแรกมีเนื้อหาของคำ กล่าวในพิธีเปิดของเจ้าภาพหลักและกำหนด การประชุม ชื่อ “Souvenir Programme” เล่มที่สอง รวบรวมเนื้อหา รายงานการวิจัยของแต่ละประเทศ ในห้องประชุมใหญ่ ชื่อ “Technical book” และซีดี สองแผ่นรวบรวมไฟล์เสียงรายงานการวิจัยของ ประเทศที่นำเสนอ พร้อมรูปพิธีเปิดและรูปผู้เข้าร่วม ประชุม โดยมีรูปแบบการประชุม ประกอบด้วย การนำเสนอผลการศึกษาวิจัยที่เกี่ยวกับการนวดของ แต่ละประเทศในห้องใหญ่ การประชุมเชิงปฏิบัติการ ในห้องย่อย และการศึกษาดูงานร้านนวดของผู้พิการ ทางสายตา

ภาษาที่ใช้ในการประชุม คือ ภาษาอังกฤษ มาเลเซีย จีนกลาง ญี่ปุ่น และเกาหลี ผู้เข้าร่วม ประชุมจะได้รับหูฟังทุกคน โดยเปิดฟังคำบรรยาย

เป็นภาษาของตน ล่ามของไทย คือ อาจารย์ครรชิต สมจิต เป็นผู้พิการทางสายตา จบปริญญาโทจาก ประเทศญี่ปุ่นและ เป็นอาจารย์สอนที่มหาวิทยาลัย ราชภัฏสวนดุสิต ทำให้การแปลภาษาไทยค่อนข้าง ราบรื่น ได้เนื้อหาสาระและรักษาเวลาได้ดี

## สาระสำคัญ

ชื่อหัวข้อหลัก (Theme) ของการประชุมครั้งนี้ คือ การนวด เพื่อสุขภาพที่ดีกว่า (Massage for Better Health)

**1. พิธีเปิดการประชุม** มีผู้กล่าวคำปราศรัย 4 คน คือ 1) ดาโต๊ะ ดอกเตอร์ ชีอุง โก ยูนิ (Dato Dr. Hsiung Kwo Yeuni) ประธานผู้จัดการสัมมนาการ นวด ครั้งที่ 11 สหภาพคนตาบอดโลกภูมิภาคเอเชีย แปซิฟิก 2) นายจู้ กัง (Mr. Zhu Gang) ประธาน กรรมการด้านการนวดภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก 3) ดาโต๊ะ สกุลา ลีการัน (Dato S Kula segaran) ประธาน สหภาพคนตาบอดโลกภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก และ 4) ดาโต๊ะ ไมมุนาห์ เอ ฮามิด รองอธิบดี เป็นผู้แทนมา อ่านคำกล่าวของ ดาโต๊ะ ศรี เหลียว เทียง ไล (Dato' Sri Liow Tiong Lai) รัฐมนตรีว่าการกระทรวง สาธารณสุขประเทศมาเลเซีย

หลังพิธีเปิดเป็นการถ่ายภาพร่วมกัน ซึ่งเจ้า ภาพจัดการบันทึกข้อมูลภาพ ข้อมูลเสียงการประชุม และภาพถ่ายผู้เข้าร่วมประชุมในแต่ละวัน และได้ มอบให้ผู้เข้าร่วมประชุมในงานเลี้ยงอำลาคืนวันที่ 5 พฤษภาคม 2555

## 2. การประชุม

### วันที่หนึ่ง

**ภาคเช้า** เริ่มด้วยการรายงานการนวดของ แต่ละประเทศ จำนวน 7 ประเทศ โดยนำเสนอเรื่อง

ตามลำดับ ตัวอักษร ได้แก่ สาธารณรัฐประชาชนจีน เขตบริหารพิเศษฮ่องกงแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีน (ฮ่องกง) ญี่ปุ่น สาธารณรัฐเกาหลี มาเลเซีย สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม และประเทศไทย

2.1 สถานการณ์ของหมอนวดตามอบใน สาธารณรัฐประชาชนจีน พบว่า ประชากรมากกว่า 1,300 ล้านคน มีผู้พิการทางสายตา 140,000 คน อยู่ในธุรกิจบริการ เป็นหมอนวดเพื่อผ่อนคลาย หรือเพื่อการบำบัดอย่างใดอย่างหนึ่ง อย่างไรก็ตามมี หมอนวดที่มีใบอนุญาตมากกว่า 1,600 คน ที่เน้น การนวดรักษา โดยมีโรงเรียนเฉพาะสำหรับการนวด ตามอบมากกว่า 50 แห่ง มหาวิทยาลัยที่สอนการ แพทย์แผนจีนบางแห่งเปิดรับนักศึกษาตามอบทั้ง ระดับปริญญาตรี และระดับที่สูงกว่า เพื่อเรียนการ นวดเพื่อรักษา เช่น มหาวิทยาลัยฉางชุน (Chang-chun University), มหาวิทยาลัยการแพทย์แผน จีนหนานจิง วิทยาลัยคนตาบอดซินเจียง เป็นต้น

2.2 สถานการณ์ของหมอนวดตามอบใน ประเทศญี่ปุ่น พบว่า การนวดอัมมะ ซึ่งเป็นการนวด แบบดั้งเดิมของญี่ปุ่นเป็นการผสมผสานจาก สาธารณรัฐประชาชนจีนและสาธารณรัฐเกาหลีจาก การฝังเข็มและการกระตุ้นด้วยความร้อน เมื่อ 1,500 ปีก่อน และการนวดกดจุดขัดซี (acupressure) ได้พัฒนาขึ้นที่ประเทศญี่ปุ่นมา 70 ปี การนวดอัมมะ การฝังเข็มและการกระตุ้นด้วยความร้อน เป็นอาชีพ ของผู้พิการทางสายตามากกว่า 300 ปี อย่างไรก็ตาม การนวดดังกล่าวได้พัฒนาให้เป็นระดับวิชาชีพมา 130 ปี สหภาพคนตาบอดแห่งประเทศไทยได้ส่งวน ให้การนวดอัมมะเป็นอาชีพสำหรับผู้พิการทางสายตา

2.3 สถานการณ์ของหมอนวดตามอบใน สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม เริ่มต้นจากการ ประชุมสัมมนาการนวดระดับภูมิภาค ครั้งที่ 10 ของ

สหภาพคนตาบอดโลก ภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก ที่ สาธารณรัฐเกาหลี พ.ศ. 2553 ได้ก่อตั้งเป็นสมาคม คนตาบอดของสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม โดย มีหน่วยให้บริการในปีแรก 187 หน่วย และปัจจุบัน เพิ่มขึ้นเป็น 197 หน่วย มีผู้พิการทางสายตาที่เป็นหมอ นวดมากกว่า 2,300 คน รายได้จากการนวดเฉลี่ยมาก กว่า 20 ดอลลาร์ต่อเดือน ซึ่งเทคนิคการนวดใน เวียดนามเป็นการผสมผสานการนวดแบบดั้งเดิมกับ การนวดแผนตะวันตก และการนวดอื่นๆ เช่น การ นวดแผนจีน การนวดแบบญี่ปุ่น การนวดแบบเกาหลี และการนวดแผนมาเลเซีย ซึ่งการพัฒนาที่สำคัญคือ การพัฒนาองค์ความรู้ด้านการนวดที่เข้มแข็งใน ประเทศนำไปสู่บริการการนวดเพื่อฟื้นฟูและการ นวดเพื่อผ่อนคลาย ซึ่งสามารถทำให้ประชาชนมี คุณภาพชีวิตที่ดี สุขภาพแข็งแรง

ประเทศไทย ญี่ปุ่น สาธารณรัฐเกาหลี และ สาธารณรัฐประชาชนจีน จะมุ่งส่งเสริมและพัฒนาผู้ พิการทางสายตาให้เป็นหมอนวด ซึ่งการเรียนรู้และ การเข้าถึงความรู้ของผู้พิการทางสายตายังมีช่องว่าง อยู่มาก ไม่ว่าจะเป็นการเข้าถึงองค์ความรู้ด้านการ นวดของผู้พิการทางสายตาและคนปกติที่มีการ ศึกษาสูง คนตาบอดจำนวนมากมีความยากลำบาก ในการได้รับการฝึกอบรมอย่างเพียงพอและมี คุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาในระดับวิชาชีพ อย่างไรก็ตามนโยบายการสนับสนุนของรัฐบาลยังไม่ ชัดเจนสำหรับสถานบริการของผู้พิการทางสายตา

2.4 สถานการณ์ของหมอนวดตามอบใน ประเทศมาเลเซีย การอบรมการนวดได้เริ่มต้นเมื่อ 35 ปีที่ผ่านมา และในช่วง 10 ปีนี้ การนวดได้รับความนิยมมากขึ้น ซึ่งถือเป็นโอกาสของผู้พิการทางสายตา ที่เป็นหมอนวด 3,000 คน จากผู้ที่ได้รับใบอนุญาต ที่ขึ้นทะเบียนจำนวนกว่า 6,000 คน หมอนวดส่วน

ใหญ่ประกอบอาชีพอิสระ โดยมีหมอนวดตามอบเปิดร้านบริการประมาณ 100 คน การอบรมการนวดสำหรับผู้พิการทางสายตาในประเทศไทยยังไม่มีการพัฒนาอย่างจริงจัง จึงได้มีการวางแผนโดยในระยะสั้นจะจัดการพัฒนาหลักสูตร และองค์ความรู้สำหรับผู้พิการทางสายตา ระยะกลาง วางแผนร่วมกับหน่วยงานรัฐเพื่อให้มีใบอนุญาตระดับประกาศนียบัตร และสูงกว่า และในระยะยาว ตั้งเป้าหมายกับหน่วยงานรัฐ จัดให้มีการเรียนการสอนการนวดในระดับมหาวิทยาลัย

**ภาคบ่าย** เป็นการประชุมวิชาการ หัวข้อเรื่องเทคนิคการนวดสำหรับการรักษาที่เฉพาะเจาะจง (โครงสร้างกระดูกและกล้ามเนื้อ ระบบประสาทและอวัยวะภายใน) มีวิทยากร 8 คน ดังนี้

1). โหว อี้ (Hou YI) จากสาธารณรัฐประชาชนจีน บรรยายเรื่อง การนวดรักษาโรคปวดหลังส่วนล่างโดยการนวดคลายกล้ามเนื้ออิเลียโอโซแอส (iliopsoas soft tissue release operation applied in Lumbago Massage Treatment)

2). อะกิฮิโร โอคาตะ (Akihiro Ogata) จากญี่ปุ่น บรรยายเรื่อง การบรรจบกันอย่างเป็นระบบของการนวดอัมมะและชิตสึ การฝังเข็ม และการกระตุ้นฝังเข็มด้วยความร้อน

3). คุย ฟาอี้ (Cui Fa YI) จากสาธารณรัฐประชาชนจีน บรรยายเรื่อง ประสบการณ์ทางคลินิกในการประยุกต์ใช้วิธีการคลำตรวจกระดูกสันหลังท่อนที่ 6 (experience in clinical application of 6th cervical vertebrae palpation diagnostic method)

4). หยาง ซินผิง (Yang Xin Ping) จากสาธารณรัฐประชาชนจีน บรรยายเรื่อง ประสบการณ์ทางคลินิกในการรักษาผู้ป่วยโรคกระดูกคอจำนวน 50 ราย

ด้วยการดึงคอและหมุน (clinical experience in treating 50 cases of upper cervical disease using neck traction and rotation method)

5). ซะบุระ ซาซาดะ (Sabura Sasada) จากญี่ปุ่น บรรยายเรื่อง ผลการรักษาด้วยการฝังเข็มโดยผู้พิการทางสายตา “Talking-Hands”

6). มัก ไคชีว (Mak Kai Chiu) จากฮ่องกง บรรยายเรื่อง การศึกษาการนวดด้วยตนเอง และการกดจุด เพื่อป้องกันภาวะการอุดตันของเส้นเลือดที่ไปเลี้ยงสมอง

7). จูวี่ ไจเจิง (Ou zai Cheng) จากสาธารณรัฐประชาชนจีน บรรยายเรื่อง การสังเกต - การนวดกดจุดรวมกับการฝังเข็ม สำหรับอาการแทรกซ้อนของภาวะเส้นเลือดที่ไปเลี้ยงสมองตีบ (Pressure point massage combined with acupuncture for post stroke complication - observation)

8). หลี่ ปี้เหยา (Li Bi Yao) จากสาธารณรัฐประชาชนจีน บรรยายเรื่อง การนวดเต้านมสำหรับภาวะไฟโบรซิสติก (เป็นภาวะที่พังผืดเกาะตัวเป็นกลุ่มเป็นก้อนและ/หรือ มีถุงน้ำเล็ก ๆ จำนวนมากปะปนอยู่)

## การประชุมวันที่สอง

**ภาคเช้า** เป็นการประชุมห้องใหญ่ 2 หัวเรื่อง เรื่องแรกเป็นการนำเสนอต่อเนื่องจากวันแรก มีวิทยากรอีก 4 คน ได้แก่

9). เหมิง เชียง (Meng Qiang) จากสาธารณรัฐประชาชนจีน บรรยายเรื่อง การรักษาอาการไหล่ติด ด้วยการนวดร่วมกับจุดฝังเข็ม (Massage combined with acupoints to cure frozen shoulder)

10). หลี่ เหวินอิน (Li Ren Yin) จากสาธารณรัฐประชาชนจีน บรรยายเรื่อง การศึกษาการนวดบี๊วไอ ใช้มือรีด/กลิ้งน้ำมันปาล์ม (Study of BVI massage using palm rolling method) บี๊วไอ หมายถึง คนตาบอดและผู้พิการทางการมองเห็น (Blind and Visually Impaired people)

11). หวง ฮาลผิง (Huang Hal ping) จากฮ่องกง บรรยายเรื่อง อาการเฉพาะอาการต่างๆ ของโรคของกระดูกคอ และประสบการณ์การดัดตั้งตามแนวเมอริเดียน (Various special symptoms of cervical sponylopathy and experience in meridian-based manipulations)

12). ไหง่ เหยินเพย (Ngai Yuen Pei) จากเขตบริหารพิเศษฮ่องกงแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีน (ฮ่องกง) บรรยายเรื่อง กรณีศึกษาการนวดเท้า

การบรรยายเทคนิคการนวดสำหรับการรักษาที่เฉพาะเจาะจงทั้ง 12 เรื่อง มีงานวิจัยของผู้พิการทางสายตาจากสาธารณรัฐประชาชนจีนมากที่สุดจำนวน 10 เรื่อง รองลงมาเป็นเขตบริหารพิเศษฮ่องกงแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีน (ฮ่องกง) และประเทศญี่ปุ่น จำนวน 3 และ 2 เรื่องตามลำดับการนำเสนอผลงานวิจัยแต่ละเรื่อง นักวิจัยได้นำความรู้ที่ค้นพบมานำเสนอด้วยความรู้ที่หนักแน่นงานวิจัยทางคลินิกลำดับที่ 11 มีการศึกษาในผู้ป่วยเพศหญิง อายุ 56 ปี เป็นข้าราชการที่ขอเกษียณอายุราชการก่อนกำหนดมีอาการปวดศีรษะด้านซ้ายมากกว่า 30 ปี ใช้วิธีการรักษาด้วยการฝังเข็มต่อเนื่องทุกอาทิตย์จำนวน 40 ครั้ง และหลังจากนั้นก็ติดตามอาการภายหลังครึ่งปีพบว่าไม่มีอาการปวดไมเกรนอีก ส่วนงานวิจัยลำดับที่ 12 มีการศึกษาการนวดเท้าเพื่อรักษากระเพาะปัสสาวะอักเสบ ต่อมลูกหมาก

อักเสบ และการปวดขา

**หัวข้อที่สอง** “ภาพลักษณ์การนวดบี๊วไอ สู่มือประกอบการ” (Rebranding BVI Massage towards entrepreneurship) มีวิทยากรอีก 6 คน ได้แก่

1). หู จิน (Hu Jin) จากสาธารณรัฐประชาชนจีน บรรยายเรื่อง การศึกษาสื่อที่ทันสมัยในการเข้าถึงคุณภาพการนวด

2). หยาน ซานหยวน (Yan San Yuan) จากสาธารณรัฐประชาชนจีน บรรยายเรื่อง การจัดการทางวิทยาศาสตร์ในการวางรากฐานของอุตสาหกรรมสุขภาพของผู้พิการทางสายตา

3). หลี่ เซิงโจว (Lee Seng Chow) จากมาเลเซีย และ หลี่ เจิงเหนียน (Lee Zheng Nian) จากสาธารณรัฐประชาชนจีน บรรยายเรื่อง การเปรียบเทียบการพัฒนาการนวดในกวางเจา และมาเลเซีย (ความร่วมมือระหว่างประเทศ)

4). ตัน หลี่เหมย (Tan Lee Mei) จากมาเลเซีย บรรยายเรื่อง สิ่งจำเป็นของการนวดบำบัดโรค

5). เรชา ฟาริช บิน ยูซุฟ ข่าน (Resa Farish Bin Yusop Khan) จากมาเลเซีย บรรยายเรื่อง บทบาทการนวดในการเล่นกีฬาและการฟื้นฟูสมรรถภาพ

**ภาคบ่าย** เป็นการประชุมเชิงปฏิบัติการในห้องย่อย 4 ห้อง มีการแบ่งกลุ่มปฏิบัติการการเข้าร่วมสังเกตการณ์และเรียนรู้การถ่ายทอดเทคโนโลยี การสาธิตและฝึกปฏิบัติการนวดเพื่อสุขภาพ แบ่งเป็น 2 ช่วง

**ช่วงแรก** ได้แก่ 1. การนวดน้ำมันของมาเลเซีย 2. การนวดไทย 25 จุดลดอาการปวดคอ บ่า ไหล่ของประเทศไทย 3. การนวดลดการปวดคอ ไหล่ หลัง

ของประเทศญี่ปุ่น 4. การนวดของเกาหลี่

**ช่วงที่สอง** ได้แก่ การนวดแบบชิตัตสึของ ประเทศญี่ปุ่น การนวดแบบจีน การตรวจทางคลินิก และการรักษาขึ้นอยู่กับช่วงของการประเมน การเคลื่อนไหว และการเพิ่มประสิทธิภาพการนวดด้วยเรกิ (Reiki)

### การประชุมวันที่สาม

**ภาคเช้า** หัวข้อแรก ประสบการณ์ประเทศ: การรับรู้และกฎระเบียบสำหรับการนวดบีวีโอ (Country experience: recognition and regulatory for BVI Massage) มีวิทยากร 4 ท่าน ได้แก่

1). ทาเคชิ คิตะจิม่า (Takeshi Kitajima) จากญี่ปุ่น บรรยายเรื่อง ระบบการรับรองของรัฐ สำหรับการรับรู้ทางสังคมของหมอนวดที่ได้รับอนุญาต

2). โตโมฮิโร เมดะ (Tomohiro Maeda) จากญี่ปุ่น บรรยายเรื่อง การศึกษาการนวดบำบัดในประเทศญี่ปุ่น

3). ชามไซนิ ชามซุดดิน (Shamsaini Shamsuddin) จากมาเลเซีย บรรยายเรื่อง การขึ้นทะเบียนการนวดในประเทศมาเลเซีย

4). ฮิโรชิ โคนโดอิ (Hiroshi Kondoi) จากญี่ปุ่น บรรยายเรื่อง การสำรวจหมอนวดอัมมะ-ชิตัตสึ ที่เป็นผู้พิการทางสายตาในโรงพยาบาล ประเทศญี่ปุ่น

**ผลการศึกษาเรื่องที่ 1** หมอนวดที่ได้รับใบอนุญาตจะได้หลังจากเรียน 3 ปี ซึ่งประเทศญี่ปุ่นมีโรงเรียนสอน ผู้พิการทางสายตามากกว่า 70 แห่ง

**ผลการศึกษาเรื่องที่ 3** การเรียนการสอนเพื่อเป็นหมอนวดของประเทศมาเลเซียต้องเรียน 1,000 ชั่วโมงแล้วสามารถขึ้นทะเบียนได้ ปัจจุบันมีผู้ที่ได้รับใบอนุญาตที่ขึ้นทะเบียนจำนวน 6,000 คน ใน

จำนวนนี้เป็นหมอนวดร้อยละ 40

**ผลการศึกษาเรื่องที่ 4** การสำรวจหมอนวดอัมมะ-ชิตัตสึ ที่เป็นผู้พิการทางสายตาในโรงพยาบาล ประเทศ ญี่ปุ่น 3,497 แห่ง (15 - 26 กุมภาพันธ์ 2554) จากทั้งหมด 8,670 แห่ง ได้รับการตอบรับ 859 แห่ง พบว่า มี 226 คน เป็นหมอนวดอัมมะ-ชิตัตสึ (114 รพ.) 182 คน เป็นหมอนวดอัมมะ-ชิตัตสึ ฟังเพิ่ม และการกระตุ้นด้วยความร้อนที่จุดฝังเข็ม (101 รพ.) และผู้พิการทางสายตาทำงานใน 76 โรงพยาบาล สำหรับหัวข้อที่สอง “ทางข้างหน้า : ความร่วมมือระดับประเทศเพื่อความก้าวหน้า” (Way forward: international collaboration for advancement) มีวิทยากร 3 ท่าน ได้แก่

1). เคน อะดาชิ (Ken Adachi) จากญี่ปุ่น บรรยายเรื่อง ความร่วมมือระหว่างประเทศเกี่ยวกับการศึกษาการนวดผ่านการยอมรับจากนักศึกษาต่างชาติ

2). ฟาม ซวน ตรุง (Pham Xuan Truong) จากสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม บรรยายเรื่อง ปัจจัยพื้นฐานที่จะนำไปสู่การสร้างตราสินค้า (branding) การนวดของคนตาบอด

3). มาสเตอร์ บาฮูดดิน ริชาร์ด ยัพ (Master Bahauddin Richard Yap) จากมาเลเซีย บรรยายเรื่อง เรกิ (Reiki) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการนวด

**ภาคบ่าย** ซึ่งเป็นช่วงสุดท้าย แบ่งกลุ่มเป็น 4 กลุ่ม เพื่อศึกษาดูงานร้านนวดของผู้พิการทางสายตา 2 ร้าน ร้านแรกชื่อ Pusat Urut Orang Buta Blind Master Massage Centre เจ้าของร้านเป็นผู้พิการทางสายตา มีภรรยาเป็นคนไทย เปิดร้านมานาน เป็นห้องแถวขนาดหนึ่งคูหา อยู่ชั้นสอง แต่ละห้องไม่มีหน้าต่าง แบ่งเป็น 5 ห้อง ห้องละ 2 เตียง และ

ห้องใหญ่มี 3 เตียง รวมมีเตียง 13 เตียง มีหมอนวดประจำที่ร้าน 3-4 คน รวมเจ้าของร้านและภรรยา

ร้านที่สอง ชื่อ Perkhidmatan Urut Traditional Orang Buta Blind Touch Massage Service เจ้าของร้านเป็นผู้พิการทางสายตาแบบเลื่อนรางเรียนจบด้านเทคโนโลยีจากสหรัฐอเมริกา เปิดร้านได้ไม่นาน เป็นห้องแถวขนาดหนึ่งคูหา อยู่ชั้นสอง การจัดร้านสะอาด อากาศถ่ายเท แบ่งเป็น 3 ห้อง ห้องละ 4, 3 และ 3 เตียง รวมมีเตียงนวด 10 เตียง มีหมอนวดประจำที่ร้าน 3 คนรวมเจ้าของร้าน เมื่อมีลูกค้ามากขึ้นก็ให้บริการหมอนวดตาบอดอิสระที่ไม่ประจำร้านจำนวนกว่า 20-30 คน ผลัดเปลี่ยนมาให้บริการ หมอนวดตาบอดที่นี้นิยมทำงานอิสระไม่ประจำร้านใดร้านหนึ่ง ทั้งสองร้านตั้งอยู่บริเวณย่านบรีคฟิลด์ (Brick Field)

ภาคค่ำเป็นพิธีปิดการประชุมและเลี้ยงอำลา เริ่มด้วยการกล่าวโดยบริษัททัวร์บอนโว ซึ่งเป็นผู้จัดการประชุมลำดับที่สอง ดาโต๊ะ เอส สกูลา สีการ์น (Dato S Kula segaran) ประธานสหภาพคนตาบอดโลก ภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก ลำดับที่สาม ดาโต๊ะ ดอกเตอร์ ซ็อง โกว ยูนี (Dato Dr. Hsiung Kwo Yeuni) ประธาน ผู้จัดการสัมมนาการนวด ครั้งที่ 11 สหภาพคนตาบอดโลกภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก ลำดับที่สี่ สมาชิกวุฒิสภา มณฑลไยร บุญตัน ประธานกรรมการจัดงานสหภาพคนตาบอดโลก นำเสนอ วิดิทัศน์ เชิญชวนเข้าร่วมประชุมสมัชชาสหภาพคนตาบอดโลก ครั้งที่ 8 (The World Blind Union 8th General Assembly: WBU) และสมัชชาสาธารณะระหว่างประเทศ เพื่อการศึกษาของคนพิการทางการเห็น (International Council for Education of People with Visual Impairment: ICEVI) ในหัวข้อหลัก “บรรลุวิสัยทัศน์ของเราผ่านการเสริมพลังอำนาจและ

การเป็นหุ้นส่วน” ระหว่างวันที่ 8-18 พฤศจิกายน 2555 ณ โรงแรมอิมพีเรียลควีนส์ปาร์ค กรุงเทพมหานคร ลำดับที่ห้า นายจู กัง (Mr. Zhu Gang) ประธานกรรมการด้านการนวดภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก ได้ประกาศผลการประชุมเลือกตั้งคณะกรรมการชุดใหม่ของคณะกรรมการด้านการนวดของสหภาพคนตาบอดโลกภาคพื้นเอเชียแปซิฟิก ซึ่ง นายจู กัง ได้รับเลือกตั้งให้เป็นประธานต่ออีกหนึ่งสมัย รวมทั้งเชิญประเทศไทยรับมอบการเป็นเจ้าภาพการประชุมครั้งที่ 12 ที่กรุงเทพมหานคร ในอีก 2 ปีข้างหน้า ตลอดจนการมอบของที่ระลึกให้แก่วิทยากร ผู้แทนเสนอรายงานของประเทศ ผู้ที่ซักถามในที่ประชุม ผู้แทนเจ้าภาพและเจ้าภาพร่วม และมอบประกาศนียบัตรให้แก่ตัวแทนทั้ง 7 ประเทศ

ระหว่างประชุมสัมมนา มีการประชุมคณะกรรมการการนวดภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก ในบ่ายวันที่ 1 ผู้แทนประเทศไทยที่เข้าร่วมประชุม คือ คุณเพชรรัตน์ เตชะวัชร ประธานมูลนิธิส่งเสริมอาชีพคนตาบอด เป็นกรรมการของประเทศไทย และการประชุมคณะกรรมการบริหารสหภาพคนตาบอดโลก ภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก ในบ่ายวันที่ 2 ผู้แทนประเทศไทยที่เข้าร่วมประชุม คือ สมาชิกวุฒิสภามณฑลไยร บุญตัน ประธานสมาคมคนตาบอดแห่งประเทศไทย เป็นกรรมการของประเทศไทย

ประเทศไทยจะเป็นเจ้าภาพหลักระดับนานาชาติที่สำคัญในการจัดการประชุมสำหรับผู้พิการทางสายตา ดังนี้

1. การประชุมสมัชชาดับเบิลยูบียู ไอซีอีวีไอ 2555: บรรลุวิสัยทัศน์ของเราผ่านการเสริมพลังอำนาจและการเป็นหุ้นส่วน (WBU/ICEVI General Assemblies: Achieving Our Vision through Empowerment and Partnerships) ระหว่างวันที่

8-18 พฤศจิกายน 2555 ณ โรงแรมอิมพีเรียล ควีนส์ปาร์ค สุขุมวิท กรุงเทพมหานคร

2. การประชุมสัมมนาการนวดระดับภูมิภาค ครั้งที่ 12 ของสหภาพคนตาบอดโลก ภูมิภาคเอเชีย แปซิฟิก (World Blind Union Asia Pacific; WBU-AP) ในปี 2557 โดย นายเพชรรัตน์ เตชะวัชราราชานมูลนิธิส่งเสริมอาชีพคนตาบอด เป็นผู้แทนการจัดประชุมครั้งต่อไปอย่างเป็นทางการ

### บทสรุป

สิ่งที่ได้จากการประชุมสัมมนาระดับภูมิภาคในครั้งนี้ ทำให้เห็นความก้าวหน้าของการศึกษาวิจัยเรื่องการนวดของผู้พิการทางสายตาในแต่ละประเทศ โดยเฉพาะประเทศที่ได้เปิดโอกาสให้หมอนวดผู้พิการทางสายตาเป็นผู้ประกอบโรคศิลปะซึ่งมี 4 ประเทศจากทั่วโลก ได้แก่ สาธารณรัฐประชาชนจีน ญี่ปุ่น สาธารณรัฐเกาหลี และประเทศไทย พบว่า สาธารณรัฐประชาชนจีน มีการนำเสนอผลการวิจัยจำนวนมากที่สุด จำนวน 19 เรื่อง จากจำนวนทั้งสิ้น 24 เรื่อง นอกจากความเป็นประเทศใหญ่มีประชากรมากที่สุดในโลกแล้วยังแสดงให้เห็นระบบการจัดการของภาครัฐและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องด้านผู้พิการทางสายตา (นโยบาย กฎหมาย งบประมาณสนับสนุนการบริหารจัดการ) ความทันสมัยของวัสดุอุปกรณ์สื่อ

และเทคโนโลยีที่เอื้อต่อผู้พิการทางสายตา การให้โอกาส ความเท่าเทียมของผู้พิการทางสายตาและคนปกติ ทั้งในด้านการศึกษา การประกอบอาชีพ บริการสาธารณะ การดำรงชีวิต ฯลฯ ซึ่งนอกจากจะต้องมีความรู้ ความเชี่ยวชาญอย่างแท้จริง และต้องมีความทุ่มเทและความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ตระหนักในภูมิปัญญาของประเทศโดยการพัฒนาองค์ความรู้ให้เป็นระบบเข้มแข็ง และสร้างคนเพื่อสืบสานภูมิปัญญาเหล่านี้ให้ดำรงอยู่อย่างยั่งยืน สิ่งที่จะดำเนินการต่อเนื่อง ก็คือ การเผยแพร่ความรู้และประสบการณ์ที่ได้จากการร่วมประชุมสัมมนาและศึกษาดูงานในครั้งนี้ให้แก่กวีวิชาการ อาจารย์ที่สอนผู้พิการทางสายตา ผู้พิการทางสายตาที่มีความรู้การนวดไทย และท่านอื่นๆ ที่สนใจร่วมกันสร้างและต่อยอดองค์ความรู้การนวดไทยที่มีคุณค่าทางวัฒนธรรม เข้มแข็งด้วยการศึกษาวิจัย นำสู่ความยั่งยืนของการนวดไทยต่อไป

### กิตติกรรมประกาศ

ผู้เขียนได้รับทุนสนับสนุนการเข้าร่วมประชุมครั้งนี้จากมูลนิธิเพื่อเด็กพิการ ภายใต้โครงการพัฒนาผู้พิการทางสายตาให้เป็นผู้ประกอบโรคศิลปะสาขาการแพทย์แผนไทย ประเภทการนวดไทย (หมอนวดไทย)